

WIN

WIN – Izboljšanje zaposlovanja žensk v obrobni industrijskih regijah
Interreg Podonavje 2021–2027

Krepitev zaposlovanja žensk v industrijskih regijah

WIN Kratko politično poročilo za nacionalne deležnike

Okvirji za spodbujanje vključujočih trgov dela

KLJUČNO SPOROČILO

Ženske predstavljajo pomemben in pogosto visoko usposobljen del delovne sile v industrijskih regijah držav Podonavja. Kljub temu je njihovo sodelovanje pri zaposlovanju omejeno zaradi strukturnih pogojev v izobraževalnih sistemih, trgih dela, oskrbovalni infrastrukturi in zakoreninjenih družbenih normah o spolnih vlogah.

Na te pogoje vplivajo različne ravni upravljanja. Medtem ko številne ovire postanejo opazne predvsem na lokalni in regionalni ravni, imajo ključni deležniki na nacionalni ravni osrednjo vlogo pri zagotavljanju podpornega okolja. To storijo z oblikovanjem okvirov, ki določajo krajevno pogojen dostop do razvoja veščin, zaposlitvenih sistemov in družbene infrastrukture v vseh regijah.

Reševanje teh izzivov zahteva usklajene nacionalne okvirje in spolno občutljive, krajevno prilagojene politične instrumente, ki omogočajo enakopraven dostop do zaposlitve, razvoja kompetenc in kariernega napredovanja po regijah. Spodbujanje enakosti spolov na trgu dela je zato pogoj za vključujočo rast, konkurenčnost in družbeno kohezijo.

To kratko politično poročilo ponuja praktične smernice za nacionalne deležnike za nudenje podpore in vzpostavitev oziroma krepitev pogojev za enakopravne trge dela v industrijskih regijah.

1. ZAKAJ JE TO POMEMBNO

Projekt WIN (»Izboljšanje zaposlovanja žensk v obrobni industrijskih regijah«) obravnava trdovratne vrzeli med spoloma pri zaposlovanju v industrijskih mestih in obrobni industrijskih regijah na območju Podonavja. Za te regije so značilni strukturni izzivi, vključno s sektorsko koncentracijo, neskladji v spretnostih ter družbenimi normami glede spolov, ki vplivajo na izobraževalne in karijerne poti.

Ključno spoznanje iz pilotnih akcij projekta WIN je, da je lokalna in regionalna izvedba odločilna za doseganje sprememb na terenu, medtem ko so nacionalni okvirji nujni za širjenje, ohranjanje in sistematično urejanje uspešnih pristopov. Učinkovita sprememba je odvisna od interakcije med lokalno preizkušenimi rešitvami in nacionalno usklajenimi politikami, ki omogočajo njihovo ponovljivost in dolgoročni prevzem.

Ugotovitve projekta WIN poudarjajo, da nacionalni okvirji določajo, ali se lokalno razvite rešitve lahko razširijo, ohranijo in vključijo v sistemske politične spremembe.

2. KAJ DELUJE NACIONALNI PRISTOPI

PRISTOP 1

EKONOMSKO SODELOVANJE IN KOMPETENCE

Omogočanje dostopa do kakovostne zaposlitve in v prihodnost usmerjenih sektorjev

Ta pristop zahteva nacionalne okvirje, ki oblikujejo sisteme znanj, politiko trga dela in strategije gospodarskega prehoda. Njegov cilj je spodbujanje sodelovanja žensk v visokokakovostnih zaposlitvah in nastajajočih gospodarskih področjih.

NACIONALNI UKREPI

01

Spodbujanje uravnotežene udeležbe na trgu dela prek nacionalnih strategij zaposlovanja in enakosti

04

Krepitev podpore ženskemu podjetništvu in dostopu do financiranja

02

Uskladitev nacionalnih strategij razvoja kompetenc s preobrazbo trga dela (digitalni, zeleni in STEM sektorji)

05

Spodbujanje lokalno prilagojenih in spolno odgovornih aktivnih politik trga dela

03

Razširitev sistemov vseživljenjskega učenja, prekvalifikacije in dokvalifikacije za ženske

06

Podpora strukturiranim mehanizmom za vrnitev na delo in ponovni vstop na karierno pot

DOBRE PRAKSE

[Dan enakih plač na Slovaškem](#)
[Equal Pay Day](#)
[Slovakia](#)

Je nacionalna kampanja, ki služi kot pomembna platforma za odprto razpravo o plačni vrzeli med spoloma. Povečuje ozaveščenost o tej problematiki in spodbuja rešitve na ravni posameznikov, podjetij in politik. Pobuda združuje ključne deležnike, vključno s strokovnjaki, delodajalci, državnimi ustanovami, nevladnimi organizacijami, mediji in javnostjo, kar zagotavlja raznolike poglede in praktične rezultate. Dan enakih plač na Slovaškem obsega celoletne aktivnosti, ki dosežejo vrhunec na osrednji konferenci, s čimer ustvarjajo trajnosten in večplasten pristop k reševanju plačne neenakosti ter zagovarjajo enakopraven pristop do prihodkov in plač.

PRISTOP 2

SOCIALNA INFRASTRUKTURA IN STORITVE

Zmanjševanje strukturnih ovir za sodelovanje na trgu dela

Ta pristop je odvisen od nacionalnih naložb in regulacije na področju sistemov oskrbe, mobilnosti in delovnih pogojev. Izboljšuje sodelovanje žensk na trgu dela v vseh regijah.

NACIONALNI UKREPI:

01

Vlaganje v dostopne sisteme varstva otrok in oskrbe starejših

02

Spodbujanje fleksibilnih oblik dela prek delovnopravne zakonodaje in spodbud

03

Izboljšanje prometnih in mobilnostnih sistemov, ki povezujejo obrobne regije s trgi dela

04

Vključevanje vidikov oskrbovalnega gospodarstva v nacionalne razvojne strategije

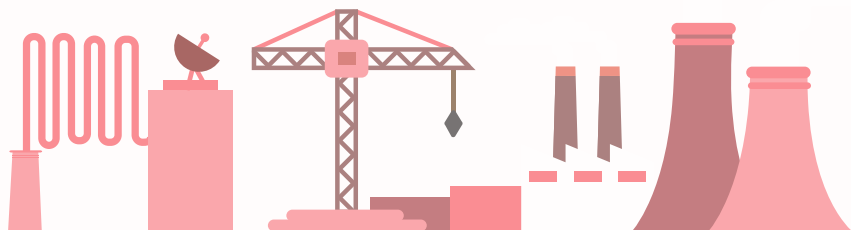
05

Spodbujanje spolno občutljivega pristopa pri zagotavljanju javnih storitev

DOBRE PRAKSE

[Gerontodomačice Bosni in Hercegovini](#)

Predstavlja prenosljiv model, ki povezuje oskrbovalno infrastrukturo s sodelovanjem na trgu dela. Zagotavlja dostopne storitve oskrbe starejših, hkrati pa ustvarja fleksibilne možnosti zaposlitve s skrajšanim delovnim časom za ženske, zlasti na podeželju. S formalnim usposabljanjem, certificiranjem in plačanimi delovnimi mesti pobuda priznava prej neplačano oskrbovalno delo. Ta pristop krepi družbeno kohezijo ter spodbuja ekonomsko in družbeno opolnomočenje žensk v lokalnih skupnostih.

3. POSLEDICE IN USMERITVE ZA JAVNE POLITIKE

Učinkovito nacionalno ukrepanje zahteva usklajene okvirje na ravni sistema, ki povezujejo oba pristopa ter zagotavljajo usklajenost med politiko trga dela, sistemi pridobivanja kompetenc in družbeno infrastrukturo.

**Krepitev sistemov
pridobivanja veščin in
zaposlitvenih poti**

**Zagotavljanje
učinkovite družbene
infrastrukture in
sistemov oskrbe**

**Podpora lokalnim in
regionalnim inovacijam
prek stabilnih
nacionalnih političnih
okolij**

Nacionalni deležniki imajo ključno vlogo pri širjenju, ohranjanju in vključevanju uspešnih lokalnih in regionalnih pobud v širše politične okvirje. Hkrati zagotavljajo, da se nacionalne strategije in smernice učinkovito prenašajo in izvajajo na regionalni in lokalni ravni.

4.KONTAKT

Projekt WIN prispeva k razvoju politik v okviru Strategije EU za podonavsko regijo (EUSDR) in podpira na dokazih temelječe pristope k vključujočim trgov dela.

Projekt WIN – Izboljšanje zaposlovanja žensk v obrobni industrijski regiji, vodilni projekt (Flagship project) prioriteta PA09 EUSDR za leto 2025.

Interreg Danube Region Programme 2021–2027

<https://interreg-danube.eu/projects/win>

Vodja projekta:

Jani Kozina (ZRC SAZU), jani.kozina@zrc-sazu.si

5. BAZA ZNANJA IN DOKAZOV PROJEKTA WIN

To kratko politično poročilo temelji na ugotovitvah in pilotnih dejavnostih projekta WIN - Izboljšanje zaposlovanja žensk v obrobni industrijskih regijah.

Nadaljnji dokazi in orodja vključujejo:

- [projektni video](#);
- [transnacionalne raziskave o ovirah na trgu dela, povezanih s spolom](#);
- [raziskave lokalnih trgov dela v regijah WIN na podlagi študij primerov](#);
- [dokumentacija o pilotnih akcijah iz sedmih industrijskih regij](#);
- [zbirka dobrih praks o zaposlovanju žensk in družbenih inovacijah v vseh 14 državah Podonavja](#);
- [intervjuji z deležniki in analiza politik](#);
- [priporočila za politike večravnenskega upravljanja v Podonavju](#).

Kolofon

Pripravili: Jörn Harfst, Mariia Rastvorova in Simone Kocher (Univerza v Gradcu) ter Jani Kozina (ZRC SAZU), v imenu konzorcija projekta WIN.

Financiranje: Projekt WIN podpira program Interreg Podonavje 2021–2027 in je sofinanciran s strani Evropske unije.

Izjava o omejitvi odgovornosti: Stališča, izražena v tej publikaciji, so stališča avtorjev in ne odražajo nujno uradnega stališča Evropske unije, programa Interreg Podonavje, koordinatorjev prednostnih območij EUSDR ali samih prednostnih območij.

Opomba: To kratko politično poročilo odraža ugotovitve in priporočila, oblikovana v okviru projekta WIN, ter je namenjeno podpori političnega dialoga znotraj EUSDR. Dokument ne predstavlja uradnega stališča ali političnega dokumenta koordinatork oziroma koordinatorjev prednostnih področij EUSDR.

© 2026 Univerza v Gradcu. Reprodukcijska je dovoljena ob navedbi vira.

Postavitev: Kocher, S.

Ilustracije: PiNA, Kocher, S.

Predlagana oblika citiranja: Harfst, J., Rastvorova, M., Kocher, S., & Kozina, J. (2026). Krepitev zaposlovanja žensk v industrijskih regijah. Kratko politično poročilo projekta WIN za nacionalne deležnike – *Okvirji za spodbujanje vključujočih trgov dela*. Univerza v Gradcu, projekt WIN, Program Interreg Podonavje 2021–2027.